

Este de două ori in septembra: **Joi**-a si **Duminică**; era cindu va pretinde importantea materiilor, va fi de trei său de patru ori in septembra.

Pretiul de prenumeratiune,

pentru Austria:

pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumatate de anu	4 fl. v. a.
" patru	2 fl. v. a.
pentru România si strainetate:	
" anu intregu	12 fl. v. a.
" diumatate de anu	6 fl. v. a.

ALBINA

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA“

pe timpul de la 1. aprile, ce se apropia, cu pretiul si in conditiunile de pana acum, precum se vedu acelea mai susu in fruntariu.

Budapest, in 1 aprile n. 1875.

Sub timpul serbatorilor de pasii ale catolicilor par' că pausara toti fatorii politicei mai nalte; căci mai nice unu eveniment de insemnatato nu este de notatu.

Cei din Viena se occupa totu de program'a caletoriei monarchului spre Dalmatia si Italia; prin provincie se facu prepararile necessari pentru deschiderea Dietelor, carea are să urme la 6 aprile.

In Sibiu pe alalta-ieri, marti era convocata adunarea generale a Institutului nostru de creditu si de economii „Albina“; speram că se va fi intrunitu cu succesu si că curendu vom fi in stare a publica unu reportu imbutuatoriu pentru domnii actionari.

Din strainetate inca este de totu pucinu de notatu. In Germania urma a se ageri si amari lupta intre statu seu guvernui si intre biserică, resp. prelatii romană-catolici.

In Spania precandu ostirile Regelui Alfonso al XII-lea se prepara de lupta sanguinosa, decisiva, in contra Carlistilor, ce mereu se sustieni in pozitionile loru dintre munti, d'alta parte telegrafulu ni anunciat picantea scire, că chiar nainte cu 8 dile, in mai multe locuri Carlistii de o data incepura a fraternitatea cu Alfonsistii!

In fine scirea cea mai importantante ni vine din Bucuresci, unde — dupa ce in Camera trei dile se desbatu cu inversiunare projectulu guvernului de concesiune a liniei ferate Ploiești-Predealu si Adjudu, dupa ce guvernul primi convictiunea, că — nici de cătu nu poate contă la majoritate, mercuria trecuta in 12/24 martiu, se resolvă a retrage acelui proiectu.

La aceasta memorabile ocasiune se dovedi eclatantminte, că — ori cătu opositiunea nationale tacă majoritatea Camerei romane de pana act de servile si portata eu ochii legati de guvernui; totusi ea in mementele credute pericolosă pentru patria romana, sciu a se afirma forte emancipata!

Proiectulu guvernului nu ingrigise de unu concesionari prin concursu liberu, si asiā marea majoritate, temendu-se nu cumva concesiunea se să dea in man'a societății austriace de statu si prin această totaliei influintie austro-maghiare, combatu proiectulu cu o energie admirabile, pre cindu pentru acelă abia luptă dlu Boerescu, ministrul de externe si dlu G. Bratianu, reportorele.

Retragerea s'a facutu, pentru ca tie-nendu guvernul contu de vocea comuna, se deschida concursu, se primăscă propunerile diferitor concesionari si apoi se substerne acestea viitoriei Camere, ce se va adună in lun'a lui maiu.

Dupa-ce Camer'a pona sambata mai termină unele votări pendinti, domineca aceea fu dissolvata prin Domnitorul, cu unu cuventu de tronu, despre carele telegrafulu ni spune că a amintit cu triumfu marile progrese ce a facutu tiăr'a de patru ani in coci. Speram că acestu cuvantu de tronu va merită, ca să-l reproducem si noi in nrulu celu mai de aproape alu foii nostre.

* * *

Foile magiare vréu a scăi, că in dilele acestea la metropolitulu Romanu in Sibiu are să se tienă o conferinta politica mai in-gusta in cauza politicei ce este să urme Roma-nii. — Cumca confusiune esiste la Romani, si

cum ea o bona orientare comună ar fi fără de lipsa, acăstă se scăi: dara cumea pentru astfelui de orientare chiar la metropolitulu din Sibiu s'ar tinenă consultări, — acăstă nu o scimă si n'o credem.

* * *

Diet'a Ungariei astazi se redeschise, luandu numai de cătu in desbatere projectul de lege pentru pensiuni si provisiuni pe sămă invetigatorilor si a vedovelor si orfanilor dupa ei.

Acestu proiectu taia afundu in autonomia confesiunilor, alterandu legile garantătorie. Babesiu o spuse acăstă domnilor; incercă si două propunerile de modificatiuni intru interesulu nostru, dar — fara rezultat. Nici nu vediu ramu pre altu deputat românescu serbu in siedintia, de cum să vră fi cine să-lu sprinăcea!

Casa deputatilor abiă numără 80 de membri; totusi ea in fuga procese a votă importanta lege!

Apoi — ce să mai dicomu?!

Budapest, in 18/30 martiu n. 1875

(Inca o data, o vorba serioasă, cu privinția la viitoriele alegeri pentru Diet'a ungurăcea.)

De diece ori, din diece părți am fost intrebati cu intetire, ca să ne dechiarăm in privința alegerilor viitorie, pentru ca alegetorii — facia de agitatiunile ce dejă din parte strajna au inceputu si se continua cu cea mai mare stăruința, — dicem facia de aceste agitatiuni, alegetorii nostri să fie orientati, si se ia pozitie.

La tôte aceste intrebări si provocări, noi am respunsu totu de atâtea ori — cu tóta precisiunea, că — **nu e timpul** d'a luă inca pozitie, si că — **acesta parola** să fie alegetorilor nostri **spre orientare**.

Adeca: Ori unde **strainit**, — si aci sub straini pricepeanu nu numai pre cei straini de nationalitate, ci si pre cei straini de principia si tendintie nacionali, pricepemu pre toti cătă — mergu de capulu loru, condusi de **scopurile loru**, fora co'nțielegere, solidaritate, si tendintia comuna cu cea lalta intelligentia natională, — asiā dara, ori unde **acesti straini** pasieseu in publicu seu privatu, si lucra si stăruescu a cascigă si ingagiă pre alegetorii romani pentru sine; alegetorii să li respunda simplu: **mai asteptati, domniloru, că este pră tempuriu, căci alegerile sunt de parte, si — parolele de astazi — pana atunciă potu să fie schimbate si nimicite — prin timpu si evenimente.**

Ér cine si dupa astfelui de responsu din partea alegetorilor, totu va mai stăruī ca alegetorii să-i dea parolă, acelă dupa noi — din adinsu ar cautiă ca să fie paralită, fiindu că inadisul vré se amagișca si să pacălesca, — fiindu că ne-avendu rabdare, nu poate să aiba nici buna intenție pentru popor.

Dar de ce propriamente nu aflamu noi cu cale, ca inca de pre acuma să ne ingagiăm si să luăm pozitie?

Cauză — noi am atins'o la fie-care ocasiune, si anume cauza in forma. Am disu adeca, — ceea-ce asiā credem, că si foră s'o spunem noi, trebuiă să scăfie cine, cumca, déca este să luptăm lupta parlamentaria cu folosu, apoi trebue s'o luptăm in co'nțielegere toti cu totii, după o programa comună, statorita prin concursulu tuturor, adeca a tuturor acelora, ce dorescu inaintare națională si poporale comuna. Ei bine, spre scopulu acestă este ne-aperatu de lipsa,

să ne adunămu si intielegem si ingagiăm cu totii, si apoi să vedem, că — ce va cere interesulu nostru? si cari vor fi beneficii nostri intre imprejurările de facia? Acăstă pana acumă nu s'a potut in templă, si — după noi inca nici in momentu nu se poate. Este mai nainte de tōte tare de lipsa, să vedem, că — ce caele, ce directiune, ce atitudine ia politică nouilui Guvernui si a partitei sale;

apoi — după noi, este tare de lipsa să vedem: cum se vor socoti, ce vor a face fratii din Transilvania, cari, dica unele rugine ale loru ce vor dice, este si ramane absolutamente de lipsa, să se misce si ei mai multu, să contribue si ei mai cu eficacia la lupta comuna pentru existenția. Sciindu, vediendu o data acestea, numai de cătu mai usioru, mai cu securitate vom potă să ne orientăm si decidem si noi.

Guverniul dupa semnele ce se manifestă prin foile ce i stau aproape, dejă incepe a luă pusetiune, dar incepe atât de incet, atât de cu multe rezerve si cautele, in cătu — **lumină cea adeverată** inca nu ni luminédia.

Fratii din Ardeiu — de căte-va ori se sufulcara să incépa a se lamuri si ei, totusi pana astazi remasera totu numai cu sufulcările; ér diaristecă, aceea pre care ei o considera de propria a loru, in locu să li aprinda loru necesariale lumiini, s'au pusu a lucră ca să intunecă si incure la noi, unde totusi — haru domnului! că nu petrunde cétia spiritului ei.

In astfelui de imprejurări nu ni poate remană, de cătu — pre de o parte a observă cu tóta atenținea, pre de altă a indemnă si impină, ca — să se facă cea ce ne-aperatu trebuie să fie facutu.

Din partea celoru de la potere **P. Lloyd**, in nrulu seu de dominecă treceata, la locul principale ni dede unele indegetatiuni de mare insemnatate, cari merita a fi luate in consideratiune.

Acestu organu, acum ca si pana aci cu inspiratiuni de susu, ni ascură, că după noulu spiritu, noua constelație, pretotindeniă se manifestă dorintia de a crea cătu se poate de curendu, o reprezentatiune națională, la a cărei compunere să fie luate de cincisca alte puncte de vedere, decătu cele de pana aci. Acăstă jace in natura imprejurărilor si considerand' mai de aproape, intru acăstă nu se cuprinde nemica ce ar potă vătăma in vre o parte. Acei membri ai Dietei de facia, cari au consciintia proprii valori a loru, potu să astepte linisiti judecată alegetorilor asupra loru. Ér caderea celor alati — de buna săma nu va pre doré pre nime!

In butulu nouei legi, totu se vor gasi că si moduri, prin cari intr'unul său altul cercu să căsige învingere stupiditatea arăgante; dar aceste casuri vor fi numai exceptionali Campania electorale peste totu are să fie atât de linisita, precum raru a mai vedi in Ungaria asemenea, si poporatiunea neturburata de distinctiuni pre cari nu le pricepe si pentru cari nu are interesu, va fi in pozitie de a-si alege reprezentanti pre aci, cari pentru aceste posturi de incredere i se voru pară mai calificatii.

Déca deci aceste indigetatiuni ar semnală intenția guvernului de astazi, si déca despre acăstă vom dobândi convictiune prin fapte positive ale guvernului, apoi — éta că vom avea unu făptore fără importanță, carele de buna

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de a dreptul la Redactiune **Stationsgasse Nr. 1**, unde sunt a se adresă si corespondintele, ce privesc Redactiunea, administratiunea său speditură; căte vor fi nefrancate, nuse vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunțe si alte comunicatiuni de interesu privatu — se respunde căte 7 cr. pe liniu; repetirile se facu cu pretiu scandiutu. Pretiul timbrului căte 30 cr. pentru una data se anticipă.

Ce va se dica acăstă navală?

Precandu din multe dintre cele mai competenti părți, pre tota diu'a ni sosescu complimente si incuragiări pentru atitudinea ce luă deputati nationali facia de nouă situatiune politica si pentru modulu cum noi o precisaram si motivaram acăstă atitudine: d'alta parte ca o furtuna selbateca se redică in capulu nostru torinti de infruntări injuriouse.

Ce va se dica acăstă navală selbateca?

Stati spirite revoltanti, stati să vi vedem faci, să ve cautiști dreptu in ochi, să vi pipaimu pulsul, să ne convingem, déca aveti consciintia de voi si de faptă-vi, să că sunteti in aluccinati deliranti?

Rogăm pre stimabilul cetitoriu, să ie a mana nrū 13, 14, 15, 16 ai Albinei; să cetășea cele publicate despre tienută, despre tactică adoptata de partea națională de la Diet'a ungurăcea, facia de nouă situație, pentru timpul cătu mai tiene acăstă Dietă, apoi facandu-si o judecata obiectiva propria, să ie a minte si să judece cele urmatore acțiuni.

Sunt atacuri romane, si inca — ce mai romane, pentru cei ce dau numai pe vorba, pre limbi ascutite si infocate!

Vine mai antau de totu dlu Bonciu, deputatul Butenilor — in „Hon.“ si se planse asupra-ni, că in darea de săma despre cclusul clubului național am fost — ce și dreptu corect, dar — „pră obiectivi.“ Pră obiectivi! Auditi voi gavetul de antagonisti, cari ati impluit lumea cu barfelele vostre asupra-ne, cumea nu scimă să fim obiectivi, ci suntem pururi personali! Auditi cum dlu Bonciu ne impută pră mare obiectivitate.

Dar dlu Bonciu — par că in timpu de căte-va dile si-a perduță memoria de totului totu. Si-a uitat cu totului totu, că chiar la a sa propunere s'a decisu in clubu, ca publicatiunea ce se va face despre rezultatul consultărilor in clubu, să se facă de totu obiectivitate, si anume să nu se amintescă de felul nemica despre propunerile si dechiratiunile sale. Bucurosu ne-am invotu si am implinitu; candu colia — căte-va dile mai tardiu tocmai dlu Bonciu vine a ni impută, că am fost de totu obiectivi si a nume, că n'am spus nemica despre propunerile si stăruirile sale!!

Si apoi veni si spuse densulu, căte i placă, essacte si neesacte, si — prin spunerele sale produse multa confuziune — in capetele dispuse pentru confuziune.

Acum dlu Bonciu, care evidentmente prin descoperirile sale voi a se recomandă partidei de la potere, vede elu déca va sărbătamă la ai sei.

Densulu cu multu curagi se lauda, că a stăruit la convocarea clubului, ér in clubu a pledat pentru defacerea partidei si afiliarea membrilor la partile magiare din Dietă, si intruducerea numai din casu in casu a unor conferinti intre toti deputatii romani de la Dietă, din veri care partita, pentru cestii pure naționali.

Mai de parte densulu pretinde, că in primă siedintia de clubu Desseanu si Massimovicic l-ar si sprinținitu, ma si Romanu dorise a-lu sprinținitu, insa n'ajunse la cuventu; dar in a două siedintia — Romanu nu s'a infascisat, ér ceialalti — nu l'au mai sprijinitu si asiā s'a nascutu resolutiunea clubului — inumanitate, pentru sustinerea programei.

Avem numai pucine a reflectă amicului *Bonciu*, dar destule că să-lu arete neescută, să-i constatătă greuă sinamagire.

Da, s'a pronunciat *Măsimovics*, s'a pronunciat încă și *răsunător*, apoi — da, și *Deseanu* pentru o tienută calma, leiale facia de îngagiamentele solene ale noului guvernă, de avind că realele tierii, de a restituții moralitatea în administratiune, de a scăpa tiără de calamitățile publice cele-ee apăsa asupra tuturor. Da; însă nici unul n'a pledat expresu pentru disolverea clubului și partitei și abandonarea programelor naționali. Er cîndu a două dia s'a pus acăstă eștiune de a dreptulu, toti fora cea mai mică esitare respunsora, că programă și clubul trebuie susținute în totă integritatea. Dlu *Aless. Romanu* — nascutum se va fi sprimat privatmente naționalui *Bonciu*; adeverat că în a două siedință a lipsit, dar — a fost de facia la atreia, și aci s'a arătat de acord cu concluzulu.

Va să dică dlu *Bonciu* — senguru sengurelă a pledat pentru *dissolvare*; însă tocmai pentru că s'a vediutu senguru, elu a dorit că — *despre a sa propunere si declarație nici să nu se ies notitia*. Clubul să invioiu; noi suntem corespunsu, er amicul *Bonciu* a esită in „*Hon*“ de a să desmîntitu clu insusui pe sine.

Fie-i de bine! Nă insă densulu, pentru exactă conformare cu concluzulu clubului, numai — er blamandu-se ni potă face imputatiunea de *pré obiectiv*.

Ei, dar să vedeti, ce amabili și voiniceosi se arătă colegii nostri, marii invetati și politicii, încarcatii de vertuti și de merite corifei dela „*Gazeta Transilvaniei*“ și de la „*Orientul Latinu*“. Nu în desertu pana acuma ei cu sabă mintii loru cei înalte, a animei loru cei leine, a sciintiei și politicei loru cei colosali, sustinuta luptă națională, susținuta in poporu, vădă si onoreala romanismului din cîci de Carpati!

Eta vocea loru cea demna de ei, judecată loru cea matura casi mintea loru, si culta casi animă loru. Le reproducem petrecute numai de pucine note; lasandu cetitorilor a face și multe.

„*Gazeta Transilvaniei*“ in nrulu 20 serie spre actulu de „*metamorfosare*“ ală partii naționalei de la Dieta — asiă:

„Diarulu „*Albina*“, după care anu reprobus reportulu despre cele intemplete in sinulu clubului naționalu, ne-a datu o ne-completa informatiune in acăstă privintia. Astădi înse prin bunetatea unui domnul cu numele Demetru *Bonciu*, care in diariul „*Hon*“ dela 20 martiu dă publicului magiaru o deslucre autentica(sic!) in privintă a convertirii deputatorilor naționali romani, suntemu pus in pozitüne placuta de a notifica, că nu toti deputatorii naționali s'au metamorfosatu. a) D-lu *Bonciu* ni spune intre altele, că deputatorii naționali Dr. Iosif *Hodosin*, Mirecă *Basiliu Stanescu* și *Georgiu Popa* n'au foste de facia la conferintele, in cari s'a desbatutu cu seriositate și maturitatea cestinuca metamorfosării, si că prin urmare dinsii nico nu s'a alaturat pana acum la faimōșele concluse, prin cari clubul naționalu se ingagiedianu numai nu impedece, că chiară dă mana de ajutoriu si a sprigini pre noulu guvernă ungurescu in planurile sale relative la fericeirea poporului, ce au imbrancit sub greutatea dărilor si a impositelor; b) era deputatul Alessandro *Romanu*, desi a participat la primă conferintă, totusi nu s'a declarat categoric in favorul metamorfosării, ci si a rezervat dreptul a-si dă parere in conferintă urmată, candu apoi s'a absentat. De aici se vede, — ceea ce constatăm cu

a) Dăca astă si foră malitia, ar trebui să re-nosceti, că nu s'a metamorfosat nici unul; și incercat numai unul să poată dazi, a se metamorfosă; er cîialt toti eu totii si-au susținutu pozitüne si programă.

Red. Alb.

b) Nu vi e rusine a minti? Omeni betrani, ce-si arăga o vădu in societate, astfelu s' denaturede adverulu! Deputatorii naționali, iuandu pentru unu momentu pozitüne *observativa*, au promis simplu, cea-ee că omeni solidi si seriosi pururi a facut, a sprigini adera propunerile noulor guvernă, privitorie la regularea finanțelor si la reformarea administratiunei publice, pre cătu le vor afă corespundietorie scopului. — Nu e asiă? E bine: unde și aci vă metamorfosare, vră schimbare in programa său tenuita? Unde — pana acuma deputatorii naționali n'au spriginit propunerile, ori de unde ar fi venit ele, intru regulara finanțelor si imbuñatirea administratiunei, pentru delatărarea calamității comune?? Marturisim, că stăm uimiti de — nu scăma — stupiditatea său rentata antagonistilor nostri, său ambele!

Red. Alb.

bucuria — că acești patru deputatori naționali au remas si pre viitoru naționali, si ni place a crede că dinsii ori cătu do seriosu si de maturu ar' desbat avantagiole, ce potu rezultă pentru noi din nouă situatiune creată prin fusiunea partitelorunguresci, totusi nu voru trece in castele unui guvernă, care nu ofere nici o garantie pentru mulțiumirea justelor pretensiuni ale poporelor nemagiare, ci prin fapte dovedesce, că are să continuo pre caele arbitriului intru impiarca nostra. d)

Dăca deputatorii romani din cameră Ungariei adă cu scopu si consultu a nu impedece, bă chiar a sprigini pre noulu guvernă in planurile sale, atunci trebuie să seia că noi încă affâmu cu caie a-jă face complici si responsabili pentru totă dispusetiunile si meserole, ce noulu guvernă le va luă in urmă spriginiul loru in detrimentul națiunii romane. e) Dăca dinsii ar intrelasatu la luă in scrisoare si matura desbatere si acela impregiurare, că partită si guvernă, la care s'au alaturat, sunt „liberali“ numai in sensu magiaru, apoi noi le dovadim acăstă f) Statul magiaru, ce să luă imaginăza Tisza, nu difere intu niciu de celu alu lui Széchenyi. Este deci pră usioru de espliatu, pentru ce convertirea deputatorilor romani a facutu o impresiune atâtă de rea asupra Romanilor din totă părțile. g)

Diarulu „*Albina*“ culegându si combinându cu multă logica si morală apetările foilor magiaru relative la nouă atitudine a deputatorilor romani, se occupă intre altele si de diariul magiaru „Reform“ si cu acăstă ocaziune face unu salut mortale si pana la memorandulu dela Băsini. Eea ce ingenioșă introducție face aci scriitorulu cu pașe dela „*Albina*“: „Reform“ cea magiară, organul contotul Lonyay, alu acelui, carele — cătu apucăt cămăla 1871, mai antau de totă cătu atingere cu naționalitățile. — nota bene: elu in persoana cătu — atatu la croati, cătu si la romani, si — desclinitu la cei din Transilvania, la passivistii cu „memorandum“, pretotindenea molcomindu si recunoscendu nedreptatea si nesuteiunită deslegărilor de pana acum a cauzelorloru speciale, pretotindenea facandu cele mai bune si positive promisiuni, — alu aceluiasi c. Lonyay organu ni presenta cele mai agere si mai drastic suspitionări si respingeri, eu o furia chiar asiatică-barbară“ Dupa acăstă admirabilă introducție dibaciul scriitoru si inaltul politicii cîteva enunciatiuni necalite de ale „*Reformei*“ magiară si apoi adauge codită: „Eea aci — negru pre albu recunoscendu celaină pactării d-lui Lonyay dela 1872 in Pestă si la Clusiu. Apoi — n'amu fostu noi indreptatiti a refăctă pre coi patru barbati dela Biasiu, ca să se ferescă de celaină?“

„La aceste ingenioșe estemporisări credem a fi in dreptu să facem o mica obser-vation. In an. 1872 un muntele s'a dusu la Mohometu, ci Mohometu a venit la munte; nu cei patru barbati s'au dusu la Lonyay, ci densulu a venit la ei, ca să se impace, si ei an cerutu atâtă, cătu Lonyay său chiar și Tisza in locul lui, n'au potutu se dă; h) mai

c) Seraca lume! De ce ar avea dnii dela „*Gazeta“ bucuria! De credintă, că d-patati na-tionali sunt sfasiali, că intre ei nu există co-țilegere si armonia! Ei, astă, că credintă loru este desiră, că — deputatorii naționali, cătă au fost si cătu nu au fost de facia in ciobu, toti au remas si pre viitoru — de o potriva *nationali*, si astă mai pre susu de totă, că chiar după inde-găsițiunile lui *Lonyay*, totalimente se insila in privintă d-lui *Aless. Romanu*!*

d) Totu acăstă a constatat si clubul naționalu, si tocmu pentru că a constatat, a decisu a nu se impreună cu nici o partită magiară; și facin de promisiunile guvernului pentru reforme si imbunătățiri, a așteptă ca să le văde si judece, că — dăca le va afă bune, să le spriginescă, er de nu, să le combata. Acă este naturalulu la noi, si — abăzindu si miserabilită la antagonistii nostri. —

e) Bine e; dar aci trebuie să stăti, er nu mistificandu si insinuandu din capul locului căte totu infamă, să pronunciati o judecă-

te. — Red. Alb.

f) Dar de ce să ve mai opinti, candu noi

de multu am constatat acăstă si tocmu pe te-

meniul constatărui am combatutu pre toti ai no-

stru, ce tindeau a se alătură acelei partite, por-

chite „liberal“.

g) Este mintuia — „convertirea deputa-

torilor naționali“ din clubul naționalu, si tocmu o

necalită scoruită este, „impreună cea rea“ ce se dice că ar fi facutu astăpu Romaniilor din

totă părțile convertirea preinsa. Rea impreună

va trebui să facă — da, mintuia si barfelele

scarmave ale dloru dela „*Gazeta*“ si „*Orientul Latinu*“ căci tare se insila acelă dd. dăca credutu

publicului nostru atâtă de prostu si coruptu, ca

să nu se indigne si scandalizedie de apicature asă

ne-demne!

Red. Alb.

h) Astă este: Lonyay n'au potutu să dă, ce

acei 4 sau venit, ei insă totusi au datu, ce

Lonyay a dorit, *passivitatea mintiuosă*, pentru

ca in cîrcurile romane să se alesă — pre bani —

deputati contrari românilor. Dar — nu ve

mai aduce i a minte de cele ce astă publicat in

multu de atâtă n'au avutu de a face nice in elinu nico in maneca cu guvernul magiaru. Inse dăca domnii dela „*Albina*“ s'au temutu atunci de celaina, pentru ce nu se temu si astădi, caudu deputatorii romani, intre cari si conduceriorul politicii dela „*Albina*“ se dă legati si se arunca orbisul in braciele dlui Tisza? i) Undo suntu garantice, ce ii îndreptătescă a nu se teme de celaina? Dér mai nainte de totă unde este logică, unde morală? k)

Dar par că să mai ai naibei voi nici sunt cei de la „*Orientul Latinu*“. En auditii cum acestia descantă in fruntea nrului 21:

In politica nu este nimic mai desas-trousi si neonorificu, decătă abandonarea principiilor si lapidarea drapelului inainte de a se fi schimbătă imprejurările. Si chiar in acăstă anomalie funesta cadiura deputatorii romani din Ungaria.¹⁾ Fără ca guvernul magiar său cameră din Pestă să fie datu o probă sau o garantie cătă de mica pentru implinirea pretensiunilor națiunii romane, ci din contra pe caudu tote diariile magiare foră deosebire de coloare politica bucină o cruciada nouă in contra naționalităților,²⁾ pe atunci deputatorii acestora sub firme de club naționalu, ca si cum ar fi voitul să blamă de acestu nume, dechiară in lumea mare, că ei nu numai nu vor ingreuna misiunea guvernului, ci din contra i vor dă mana d'ajutoriu la implinirea oblegamentelor expresu luate.³⁾ O astă-feliu de pacalire a naționalităților si in specie a națiunii romane, nu s'a mai intem-plat in totă lumea. La noi au inceputu omenii, nu scim dela cine au potutu inventa, ca să se joce cu politică, ca copii de-a picătă orba, fară ca să cugete cătusi de pucinu la salturile mortali ce lo facă, foră ca să judece lucrul, că unde potu se ajunga si ce reu potu să causeze națiunii romane prin usio-rintă loră.⁴⁾ Dăca omenii acestia nu simtu in densii forță a spirituală si morale, ca să pota pastră nepetata onore si demnitatea națiunii loru, atunci densii ar face cu multu mai bine, dăca din capu locului ar spune alegatorilor sei, că poterile nu-i ajuta ca să implinesca cu sanctitatea misiunea co-lij-credută; ar face bine astă-feliu de omeni, ca pe la alegori se nu agitedie si se duca populorul romanu cu programe mari si late, promițiindu-le luptă de Titanti, i in urma după ce si-au primi mandatul in mana, atunci candu este pusetiunea mai critica si luptă mai ferbinte se le intorce spatele.⁵⁾ Nu au

„Romanul“, că — caușa văstra si foră alegeri are să fie deslegata prin guvernul lui Lonyay, in favoreala națiunii? „Mendacem oportet esse ieiomem“.

i) A cîteau ora să-ri mai dicem — mintuia sleita — acestei afirmații efronte si proste!

Red. Alb.

j) Seraca lume! Ei ne întrebă, pre caudu după totă — la noi ar fi să-ii întrebămu pre ei: unde li este logică si morală? Unde chiar li este — sulfletul si animă, candu bucină in lume nintiuni si scoruită si grosolană, calificate numai dă amăgi publicului, dă disgustă si instrăină de luptă, dă face cele mai plăcute servităs contrarilor!!

Red. Alb.

k) Fără, cum să fie abandonatul principiale si să nu fie lapidatul drapelului deputatorii romani din Ungaria, candu ei in enunciatiunea loru expresu sustinută ne-alterată pretensiunile naționali după programă, si-si sustinută si pusetiunea loru separată de partitul magiar.

Red. Alb.

l) Fără de cătu si renumită mînte nu au, ca să pricepe, ce colosală nebunia comită, candu rapiti de patimă rea, se prezinta lumii ca — falsificatori de idei, reuati, invidioși, mintuiosi, — cu unu cuventu fanfaroni prosti, cari in locu să cerce si discute, injura si vătăma si destăptă despretiu.

Cu astăfeliu de omeni, fie ei convinsi, că barbatii ce se stima, nu voru să-ri de vorba.

Noi celu pucinu am găsat' cu ei.

— Noi scim să ni explicăm apariția. Acești oameni, după totă descrierile cătu le-am primi despre ei, fiindu plini de *ambitione prosta*, dar lipsiti de totă insusirile ce in-dreptătescă si nobilităția ambiciună, crediura a fi aflată astă data buna o ocasiune, unde prin detragerea altoră, prin sarirea cu petulantă si obrăsnicia in capulu altora, să esa din nulitate si să se inalte.

Pigmeii de ei, nici atâtă minte nu au, ca să pricepe, ce colosală nebunia comită, candu rapiti de patimă rea, se prezinta lumii ca — falsificatori de idei, reuati, invidioși, mintuiosi, — cu unu cuventu fanfaroni prosti, cari in locu să cerce si discute, injura si vătăma si destăptă despretiu.

Cu astăfeliu de omeni, fie ei convinsi, că barbatii ce se stima, nu voru să-ri de vorba.

Noi celu pucinu am găsat' cu ei.

— Ha! Vi scapă să unu protestu spu-

cată limba „*O opera misterioasă*.“ Dăca este misterioasă pentru voi, — ceea-ce vi credem, căci lucrul naturală si logică — purură este misteriosu pentru cei-ee nu sunt na-

turală si logici, — da, si dăca erăti omeni si romani de omenia, binevoitori, de ce nu curătă informații esploratorice — inca

peste cele déjà date prin „*Albina*“? De ce se sarirătă indata ca nisces cani turbati, insinu-

andu, mistificandu, falsificandu si condamnandu — in rivalitate cu cei mai spusei contrari ai nostri din taberele némtio-magiere!

— Mintuia sleita, déma de „*Orientul turcesc*“! Nice unu protestu, din nice o parte. —

Red. Alb.

— *Rusine ve fie cofarită mintiuosă!* —

— „Propria verba“ diceti, dar iighitira pre cele ce completă si precizează enun-

ciatul. Ce o

Nu este prim'a óra, cù suntemu atât de infamă tractati de fanfaronii nostri naționali. Luati a mana pro fie-iertat'a „*oncordia*,“ chiar de nainte cu 9 ani si veti gasi acestasi limbajiu murdaru, si asiā fanfaronilor din Brasiovu nici măcar onórea de orgininalitate nu li remane. Totu ómeni de calitatea loru la 1866, 1867 si 1868 dusera prin assageriunile si radomontadele loru patimasie — pona acolo tenerimea nóstra, aceea pontru carea in tóta viétiá nóstra am lueratu si sacrificatu, de nici nu ne mai salută, firesce ca pre reactionari si tradatori nationali! Veni inso curendu — timpulu cercàrilor si persecutiunilor nationali, si — ce se vedi! Denunciatorii si atacatorii nostri fanfaroni se pitulara, ér uoi remaseram in positiunea nostra natională, firmi ca pururiá, sustienend'o acést'a ou onóre pona astadi in contra tuturor viscoliloru.

Ceea-ce ne-a dorutu si atunci si ne-a facutu sè ne indignámă de ticaloia fanfaroniloru, n'au fost atacurile in contra persoñei nóstre, pre cari, ori cátu de concentrate totu in capulu nostru, le-am fi induratu usioru, dar a fost reutata evidentă, cu atâtea mistificări, in contra partitei nationali, prin care — dupa tóto legile machiavelismului — se facean, casi astadi priu cei de la „*Gazeta*“ si „*Orientalul L.*“ cele mai bune servită chiai contrariloru nostri nationali, căroru ei au nerusinarea d'a pre-tinde, cù noi ne-am fi ingagiatu!

Acést'a este ce ni inspira totu despre-tiul cătra atacatorii si ni impune detorint'a de a-ii ignoră totalminte pentru viitoriu. Dóra cù chiar acést'a dorescu ei, mai vertosu ca sè nu-ii turburámă in mintiunis'a loru politica de acasa.

Póte cù vor si intre onorabilii nostri lectori — unii, cari sè ne tieni in judecat'a nostra pré aspri, dar accia de sicuru ni vom afla asprimea justificata déca li vom spune, cù acoi efronti scribleri ai nostri, nu din vr'o gresiéla sénă retacire pasira cu atât'a violintia, cu atât'a falsitate in contra partitei nationali, nu, caci ei si dupa explicările si deslucirile ce dede „*Albina*“ in privint'a nòuei tactice a clubu lui, — in nrulu 22 alu fóiei loru cu aceiasi petulantia de copii desmatiati continua fanfaronadele — totu in acel tonu de demagogi adeverati, convingendu astfelui lumea cù ei, cu ori-ce pretiu vréu sè strice, sè sparga, sè derime increderea si solidaritatea in natiune, de buna séma, pentru ca sè pescuiesca in tulbure.

Cu astfelii de ómeni nu remane, decătu o rupe de totu, a-ii ignoră si a-ii lasă sè mérge senguri — pana unde vor vré, pana candu si-vor face de capu! —

In fine,

dupa-ce audiram dulcile vóci ale dragutiloru nostri domni colegi din Brasiovu, én sè audim despre acést'a-si caus'a si una vóce din strainetatea cu totulu straină, din Germania, pentru ca sè ne convingem cu atâtua mai elatantminte, cù — eo desfintia este intre pricepere si pricepere, intre judecata si judecata, intre modalitate si modalitate — la romani, intre frate si strainu!

In nrulu seu principale 87 de dominec'a trecuta, „*Allg. Zeit.*“ de Augsburg scrie urmatorele:

„Nou'a formatiune de partita in Diet'a ung. prin fusiunea celor doué partito mari ale tierii, trebuil sè *reagedie* asupr'a celor doué partite mici, a estremei stange si a nationalitătilor. Precandu deci estrem'a stanga, prin consolidarea fractiunilor sale si prin atrage-re unor elemente din partita centralului opositionale de mai nainte, eugeta a-si continuă cu poteri sporite opositiunea de statu; partit'a natională, care mai vertosu se interesează de straformări in intrulu Ungariei, credidu a se apropiá cu unu pasu cătra regimulu nou, pentru ca celu pucinu intru cătu-va sè imblandiésca persecutiunile nationaliloru si si astfelii sè cáscege mana mai libera pe terenul autonomiei bisericesci si scolarie.

„Acestea par a fi motivele pentru cari clubul nationalitătilor emise o enunciatiune, prin care partita nationalitătilor declară, cumca in faci'a tristei stari finantiali a tierii si a reformelor intentionate — nu voiesce sè faca dificultăti nouui guvernui, ba incă doresce — dupa imprefurări — a-lu sprigini pre calea reformelor, ér mai departe tiene la

principiale sale de pona aci in caus'a de natio-nalitate.

„Prim'a parte a acestei enunciatiuni ar placé diaristicie magiaro de totu; dar clau-sul'a despre tienerea cu firmitate la princípialo de mai nainte, provoca foile magiare la atacuri. Organulu lui Lonyay „*Reform*,“ negă indreptatirea de existentia peartu o partita a nationalitătilor in Ungaria, unde acestu organu nu reconoscé decătu „*retatiuni magari*.“

„Acésta iritatiune este usioru de priceputu; caci déca nationalitătilor ar fi repre-sente cum se cade in Diet'a Ungariei, ele ar maiorsa pre magari. Dar — de acést'a suntemu departe“ (Aci se aréta, cátu de reu sunt reprezentante nationalitătilor in Dietă; apoi continua:) „Dar ceea-ce mai multu strică partitei nationalitătilor — este, cù in ea nu essiste o adeverata, stricta solidaritate. Sassi au propriul loru clubu si numai din casu in casu se reprezinta prim delegati in clubulu nationalitătilor. Romanii nu se in-credu Sassiloru, avendu multe diferintie cu ei in privint'a Fundului regiu din Transilvania. De alta parte Romanii, déca magarii li-ar face concesiuni, ar fi plecati a face frontu contra elementului slavu in Ungaria. Enunciatiunea din urma a clubului nationalitătilor a fost cam numai operă Romanilor si pre cum audu, Milicticiu in urm'a acestei enunciatiuni va esă din clubulu natio-nalitătilor.“ —

Eta-o si de straini ilustrata si inferata — reputația si stupiditatea antagonistilor nostri nationali! —

B. Comlosiu in torontal 25 mart. 1875.

Onorata Redactiune! Maritulu Congresu nationalale bis. din Sibiu, sub nrulu 29 de an. tr. a aflata cu cale a nemici alegerea deputatului mirénu din cerculu electoral alu B. Comlosiului; deci Ven. Consistoriu in urmare invatiunie aceluiasi congresu, sub 28 iulie a. c. a dispusu in acestu cercu alegere noua, si a deca pe 23 martiu a. v. in Sinodele parochiali, éra pe 30 martiu in comisiunea scrutinatoria.

Cunoscendu testulu si scopulu Statutului organicu, care acorda fiecarui creștinu dreptul de a-si dă votulu seu liberu si fara influența, — suntemu in acea firma speranța, cù si maritulu congresu d'impreu a cu Ven. Consistoriu, candu au dispusu alegere noua in acestu cercu, au avutu in vedere acesta marézia ideia. Totu acést'a a afatu re-sunetu si in pepturile nóstre la primirea in-cunoscintiarii despre acestu actu de mare importanța pentru noi cei din acestu cercu electoral. Dar po cătu de mare a fost man-giarea nóstra, basata pe dreptulu si libertatea ce ni dă Statutulu org. dupa cari credeam a vedé acestu cercu reprezentato la Congresu prin unu barbatu devotatu causerelor nostre nationali-bisericesc: — pr atâta ni a fostu intristarea candu curendu, — ma potemu dice la momentu, vaduramu din partea celoru ce sunt pusi pentru pazirea si susținerea cu rigore a legii, precum in rondulu trecutu asiā si acuma, punendu-se in lurrare cortesa oficio-oso, influintiendu prin misionari, sub masc'a — firesce — a altoru cause bisericesci!

Pasii acesti nelegali a indegotatiloru domni, — de si nu li servescu spre oncre, si de si nu suntu la locu, totusi nu ne-ar con-funde, déca am vedé cù nu suntu indreptati chiar spre inapoiarea causerelor nóstre bise-ricesci, respective déca ar tinde la alegerea unei persoñe, pe terenulu national-bisericescu cunoscute, conosciute de amica poporu-lui nostru, si care ar merită se ocupe locu intre acei fruntasi ai natiunei ce suntu chiamati a cărmui biserica lui Christosu; dar candu ve-debu, cù se intoreu si influintiadu pentru o persoñă aici la noi — pe terenulu bisericescu si in viéti'a comună, dupa portarea sa de totu pocita, pentru Toma Veres-Rosiescu, ginerele si cumatulu Bogdanesciloru si Sierbanesciloru, despre cari poporul numai atât'a scia, cù ar dorit sè inghită tóta lumea! căroru biserica si natiunea li-a fost pururiá numai medilocu de agonisire pentru sine, — o persoñă de ieri alalta-ieri adusa in aceste părți numai spre a sprigini scopurile egoistice ale numi-tilor Bogdanesci si Sierbanesci, — o persoñă ce — multoru stimabili barbati nationali e bine cunoscuta, si despre carea ajunge a mai

a spune, cù — do si se afla cu locuindu intrun'a din cele mai inseminate comune romane, in — S.. Nicolau-mare, — ai căru locuitori romani, de religiunea nostra, in causele loru se afla adeca in cea mai mare preplexitate pentru lips'a de unu conducatoru aprigu, bis-teriescu, — necum sè fie pasită in fruntea acestui poporu, spre indreptarea lui, ci pre-cum bine suntemu informati, servindu de unelte altor'a, pururiá, si decurendu la ale-gerea de invetiatoriu — in modu chiar scan-dalosu a pasită in contra totalităii poporului romanu, sustienendu cu Consistoriulu serbu din Temesiora — pre celu mai slabu, pre o nulitate de invetiatoriu pe săm'a a 600 de copii romani!!! Orbi'a poporului romanu este parola acestoró ómeni, pentru ca orbu fiindu, ei sè-lu pôta usioru menă in către li vino folosulu loru!

Deci pe langa astfelii de impregiurări, ca atari, carora ni jace la anima inaintarea si inforirea s. nóstre biserice si cu biserica si a bisericei celei viue, a poporului, — nu po-temu a nu esă la publicitate, ca sè atrageam atențiunea fratilor apartenetori la acestu cercu electoralu, se fie cu cea mai mare ba-gare de séma la actulu de alegere, ce li acorda statutulu organicu, si sè nu se lase sedusi de unii ómeni preocupati de interes personali si familiari, ci sè-si dă votula dupa alu loru propriu interesu, la unu cugetu si unu Dum-nedieu!

De alta parte nu potemu sè nu reflec-tăm si pre cortesitorii cei rafinati, si-si tragă bine séma cu sine, ca abusurile ce voiesc a-le comite si cu acést'a ocasiune, sè nu li se sparga in capu. Noi li urmarim toti pasii, ni insemnámătote si la timpulu seu nu vom lipsi — naintea locului competente si publi-cului celui mare romanu, a-ii tragă la res-pundere.

Mai multi din poporu.

Varietati.

(*Necrologu.*) Neindurat'a tirana mórte éras rapit din midil oculu poporului nostru si mută din acést'a viétia pe unu barbatu din-tré cei mai domni din sinulu poporului, pe Atanasie Coroiu, epitropulu din Baresci in comitatulu Bihorului, carele dupa unu morbu mai indelungatu, in 10/22 martiu a. c. in etate de 56 de ani si dede susfletul in manele crea-toreloru. — Petrecerea remasitilor lui pa-mentesci la mormentu s'a intemplatu in 12/24 martiu a. c. dupa médiadi cu cea mai mare solenitate — de unu publicu forte nu-merosu din locu si de prin juru, care acurse pentru a dă onórea din urma iubitului si stimatului tuturor celor buni; era funeti-nile bisericesci se implinira de 9 preoti, in frunte cu cei duoi dd. Protopopi — alu Me-ziaudului Petru Sabeu si alu Beiusului Vasiliu Pappu, acestu din urma rostindu o cu-ventare funebra la forte frumosă si acomodata improjurărilor, constatandu cumea reposa-tula iut'ade veru a fostu unulu dintre cei mai zelosi si devotati barbati a bisericesci si natiunei nóstre.

Lu-deplangu si gelescu: fideli a sa con-socia Cristina Coroiu nasc. Dancu; intristatii si doiosii sei frati: Iancu, Alessandru si Pascu, toti bra vi economi in Baresci, precum si nu-merosi consangeni si amicii Atanase Coroiu a morita, inse renumele si faptele lui voru si neuitaveri la poporul nostru, pentru cari lu deplangemus cu toti si din anima dorerosă si curata i ofitmu: „Să iți tierin'a usiora si memor'a binecuvantata in eternu!“

(*Edgar Quinet.*) Dominec'a trecuta tele-grafulu din Paris ni aduac trist'a scire despre reposarea acestui ilustru barbatu, unulu din-tré cei mai mari si mai invetati ai timpului de astadi, cu trupu cu susfletu devotatu bine-lui poporului, adeveratu democrat si repub-licanu, inca mai aventatul chiar si de cătu Gambetta. Nòa romanilor desclinitu amatu si stimatul pentru multele si marile servitie ce ni-a facutu causei, de unde densulu alaturia cu Vegezzi R. scula, a si trecutu de filoromanu eselintă si a fost alesu membru onorariu alu Societăti academice romane din Bucuresci. O telegrama de marti in 30 a. c. ni spune despre inmormantarea sa ce avu locu luni dupa médiadi cu assistenti'a de peste 100.000 de poporu, tienendu cuventari funebri Gambetta, Laboulaye, Brison si Victor Hugo, căroru multimea a facutu mari ovatiuni.

Candu pera astfelii de barbati, este curat, casă cum poporul ce ii adoră, si-ar perde o parte din susfletul si anima sa! Acést'a este deosebirea intre mórtei unui mare si adeve-ratul barbatu alu poporului si intre a unui mare domnul său mare bogatu. Pe domnulu său bogatul mare lu-plangu — pre bani său din oficiu; perderea unui mare barbatu alu poporului — o plangu mille si millionele — pentra sentit'a mare perdere! Edgar Quinet s'a nascutu la 1803 si prin casetoria a intrat in legaturi intime cu Romanii, avendu de so-cia pe fie'a poetului din Moldova — Asachi. Scriserile lui sunt mare parte filosofice si istorice si prin acestea va remané nemoritoriu in istoria poporului.

(*Necrologu.*) Paulu Miulescu, parochu romanu si ass. consist. din Biserica-alba, cu anima mehnita aduce la cunoșinti'a onora-tului publicu si numeroselor rudeni, per-derea socrului seu Paulu Fizesianu, parochu in Toraculu-micu, carele de unu morbu greu si indelungatu, in diu'a de 13 martiu st. v. si-dede susfletul in manele creatorului ii-estate de 59 de ani, lasandu dupa sine in pro-fundu doi si intristare pre soci'a sa Maria, pe fii sei Valeriu, Liviu si pe preotulu Pavel din Usdinu cu soci'a sa Anca, nasc. Craciunescu, procum pe unic'a sa fiia Adelaida, consorteza anunciatorului acestei triste sciri, apoi pe unicul seu frate Andrei Fizesianu, parochu in Pesacu, si unic'a sa sora Ana, maritata Davidu in Usdinu, in fine o multime de nepoti si nepoate si alte forte multe cus-crenii si rudeni mai de aproape! Reposatul a fous unu preotu eruditu, carele in tota vi-eti'a sa a luptat cu mare zelu pentru interesele scumpe sale natiuni si a bisericet stramo-siesci. — Romasiticile pamentesci ale fericitu-lui sambata in 15 martiu a. c. se petrecu cu mare pompa, de multime de preoti si in-vetatori, precum de unu poporu forte numero-su, din locu si de prin prejuru, foră dife-rintia de nationalitate si confesiune, la odihna eterna in cimiteriulu din Toraculu-micu. Fie-tierin'a usiora si memor'a binecuvantata! — Era intelegrint'a, preotii, invetatori precum si poporul de totu numerosu, ce acurse pen-tru de a i face onórea de pe urma, primesca din partea orfaniloru remasi multiamit'a si recunoscinti'a cea mai serbinte!

(*Chiorenii inamorati in ministri!*) Chiorenii, toti romani laiesi, desi batjocuriti „ma-maligari,“ desandu cu delaturarea fililor loru proprii, pentru banii si vorbe bune, alese-ra deputatu pre magiarulu — vechiu conser-vativu, apoi ministru Bartal, acuma deve-nindu-li si alu ducilea cercu in vacanta prin mortea romanului Alessandru Buda, nu mai vrura sè scia de altu candidatu, decatu numai de unu ministru! Deci dupa cum ni spunu foile magiare, ei tramisera o adresa ministrului Perezel si imbiara candidat-u, acesta insa o respinsa, preferindu cor-cula Bonyhád-ului, unde pana aci fusese alesu. Seracii de ei, remasera cu budiele imilate! Dar — mangaie-se, caci mai e unu ministru foră mandatul de deputatu, ministrul bar. Wenckheim; grabescă-se deci a-i imbi-a acestui'a mandatulu; ce mai sci — dar déca elu se va indură a primi! Apoi — acesta e mai mare la punga de cătu diece Perezeli si Bartali! Curagi, ómeni buni!!

Atacuri de talhari in Banatu.

Dilele trecute percurse tóte foile stra-ne fain'a despre cumplité atacuri in Banatu. Eta cum acelea ni se descriu nòa de d. corespondinte, dintru locu ce chiar avu parte in istoria intmplărilor.

Chesinti, 26 martiu 1875.

Onorabila Redactiune! Marti in 23 a. c. de deminétia trei hoti, mai bine disu — tălbări, atacarea in drumul mare de la Facal-haza spre Temesiora unu neamtii si o nemti-nia, tragediu cu revolverele in ei si lasandu-i vamatii de mórte, se posera in trasur'a rapita si o luara catra larmata. In-tracea rupera o róta, si dupa-ce in daru se trudira a cumpéra un'a intréga dela locui-torii larmatei, credindu-se persecutati, la-sara trasur'a si o luara pe diosu, pe langa Brukenau catra Lipova.

Dar duoi persecutori li apucase urm'a si măcar cù se facuse séra, nu-ii lasau din vedere; totusi nu cutesau a-ii atacă senguri.

